

**การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร**

The Development of Child Care Teachers in Implementing the National Standard of Child Center at
Child Development Centers under Sang Kho Sub-district Administration Organization,
Phu Phan District, Sakon Nakhon Province

สุทธาคินีย์ คັນธรินทร์*

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีร์ปกรณ**

ดร.รัชฎาพร พิมพ์ชัย***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ 2) หาแนวทางและดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และ 3) ติดตามผลในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 15 คนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้สังเกต จำนวน 6 คน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกตการณ์ 4) การสะท้อนกลับดำเนินการ 2 วนรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละความก้าวหน้า การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก เช่น สื่อและอุปกรณ์มีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

1.2 ปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีทักษะความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติน้อย ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ได้แก่ 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และ 3) การนิเทศภายใน

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพครู, มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลต่างอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.31)

3.2 การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวม พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 33.00 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 28.20 3) ด้านคุณภาพเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 31.80 สรุปโดยภาพรวมในวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 เฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 29.00

3.3 การนิเทศภายใน พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ความเข้าใจและทักษะตลอดจนเทคนิควิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้เป็นอย่างดี

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) examine conditions and problems of operations in accordance with the National Standard of Child Center; 2) establish the guidelines for potential development of child care teachers in implementing the National Standard of Child Center into practice; and 3) follow up the effects after the implementation. The target group comprised 15 co-researchers and six informants and supervisors. This research employed two spirals of a 4-stage participatory action research comprising 1) planning, 2) action, 3) observation, and 4) reflection. The research instruments included a pre-posttest evaluation after the workshop, an interview form, an observation form, and an assessment form. Quantitative data were analyzed through percentage, mean, standard deviation and percentage of progress. The qualitative analyses were also carried out by content analysis technique.

The findings were as follows:

1. Conditions and problems of implementation in accordance with the National Standard of Child Center at the Child Development Center under Sang Kho Sub-district Administration Organization, Phu Phan District, Sakon Nakhon Province revealed that:

1.1 In term of current conditions, the administrative management, instructional process for children development, and quality of children were unsystematic and limited to provision in nurturing children's learning; for instance, insufficient media and equipment for learning experience management, and learning resources from both inside and outside of the classroom.

1.2 In term of current problems, the child care teachers had limited knowledge and understanding in operating the Child Development Centers to promote and support administrative management for children development based on the National Standard of Child Center.

2. The proposed guidelines for developing the potential of child care teachers to operate administrative management based on the National Standard of Child Center involved: 1) Workshop; 2) Actual Practice Based on the National Standard of Child Center; and 3) Internal Supervision.

3. The effects after the implementation found that:

3.1 In terms of a workshop, the researcher and co-researchers obtained better knowledge and understanding concerning operations based on the National Standard of Child Center, as a whole at a high level ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.31)

3.2 In terms of operations based on the National Standard of Child Center in overall:

1) Administrative management as a whole was at a high level with the mean scores of 3.88 and the percentage point progress of 33.00; 2) Instructional process for child development as a whole was at a high level with the mean score of 3.85 and the percentage point progress of 28.20; 3) Quality of children as a whole was at a high level with the mean score of 3.80 and the percentage point progress of 31.80. This could be concluded that in overall, the second spiral obtained a higher level of mean scores than the first spiral, with the mean scores of 3.84 and the percentage point progress of 29.00.

3.3 In terms of internal supervision, the researcher and the co-researchers gained better knowledge and understanding, including skills and operational approaches based on the National Standard of Child Center.

Keywords: Teacher Potential Development, National Standard of Child Center

ภูมิหลัง

การพัฒนาของเด็กเล็กในช่วงเริ่มต้นวัย 2-7 ปี ถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งทิศทางด้านทัศนคติ การพัฒนาการทางอารมณ์ และการพัฒนาด้านทักษะการรับรู้ทางด้านสมองระบบประสาทต่างๆ ซึ่งการจัดกระบวนการการเรียนรู้ในวัยนี้จึงถือว่ามีความสำคัญ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานที่ที่เด็กๆ จะได้รับการพัฒนาสมองการเรียนรู้ บุคลิกภาพ ทักษะชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังการเป็นพลเมืองเด็ก ผ่านกระบวนการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู – พี่เลี้ยง จึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับการพัฒนาศักยภาพของเด็ก ดังนั้นการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ ตลอดจนทักษะและทัศนคติของครู และพี่เลี้ยงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาสุขภาพที่ดีในทุกมิติของเด็กเล็ก

เทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยด้วยการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการควบคู่ไปกับการส่งเสริมดูแลและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพของเด็ก ซึ่งปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทั้งหมด 7 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโพธิ์ศรี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสร้างค้อ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านต้อน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสร้างแก้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านกุพานทอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสะพานสาม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านชมกุพาน สำหรับการส่งเสริมสุขภาพในเด็กปฐมวัยของเทศบาลตำบลสร้างค้อจากผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เพื่อส่งเสริมสุขภาพในเด็กอยู่ในระดับ 2 หมายถึง พอใช้กล่าวคือขาดการวางแผนและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัยให้แก่เด็กปฐมวัย ทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแลอย่างเต็มที่และครูผู้ดูแลเด็กไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่เด็กปฐมวัย จากการสังเกตพบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 7 แห่งนั้น เด็กจะปฏิบัติตามเมื่อได้รับคำสั่งเท่านั้นอีกทั้ง ครูผู้ดูแลเด็กยังขาดเทคนิคหรือ

วิธีการใหม่ๆ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในของเด็กเล็กและมาตรฐานที่ 3 ด้านคุณภาพเด็ก ซึ่งประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 1 เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนเอง ตัวบ่งชี้ที่ 2 เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ สังคมตัวบ่งชี้ที่ 3 เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม/จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ และตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีผลการประเมินระดับ 2 คือ พอใช้ กล่าวคือ เด็กจะสามารถทำได้กิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนเองได้ ต้องมีผู้ชี้แนะ กำกับ ควบคุม ปัญหาในข้อนี้ยังส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์และมีฟันผุร้อยละ 60 ซึ่งลักษณะดังกล่าว เป็นความเลื่อมล้ำยิ่งในการดำเนินงานด้านสุขภาพของเด็กเล็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่บ่งชี้ว่าผู้เกี่ยวข้องขาดความตระหนัก ไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการ หากปล่อยให้เป็นอย่างนี้ต่อไปย่อมส่งผลกระทบต่อภาวะโภชนาการเด็กที่ไม่พึงประสงค์ (ประกาศเทศบาลตำบลสร้างค้อลงวันที่ 25 ธันวาคม 2557)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัย จึงมีความสนใจและต้องการศึกษาสภาพ ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อันจะก่อประโยชน์ต่อผู้เรียน ต่อตนเอง และต่อหน่วยงานต่อไป

คำถามการวิจัย

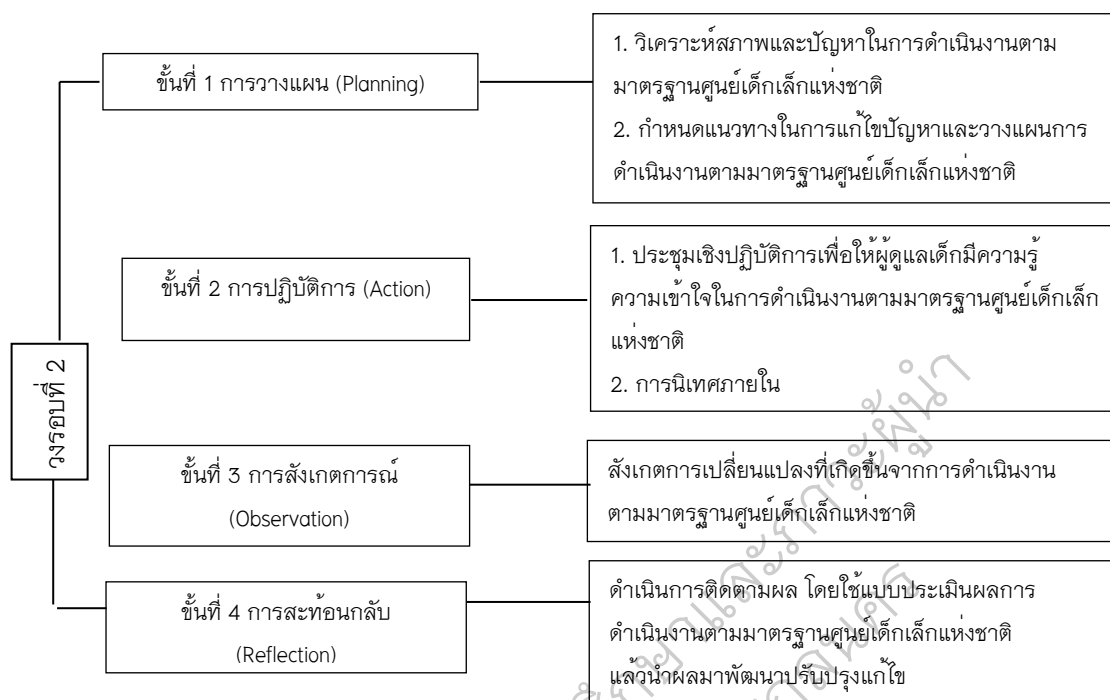
1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนครเป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางและดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยรายละเอียดดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ครึ่งนี้มีกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน ประกอบด้วย 1) ผู้วิจัย จำนวน 1 คน 2) ครูผู้ดูแลเด็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ จำนวน 15 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) นายกเทศมนตรีตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร 2) ปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร และ 3) รองปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร
3. กลุ่มผู้นิเทศ มีกลุ่มผู้นิเทศ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร จำนวน 1 คน 2) รองปลัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ จำนวน 1 คน และ 3) นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการเทศบาลตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร จำนวน 1 คน
4. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่มิถุนายน 2560 – มีนาคม 2561 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ มี 4 ประเภท ดังนี้ 1) แบบทดสอบ 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบสังเกต และ 4) แบบประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

1.2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติการ 3) การสังเกตการณ์และ 4) การสะท้อนกลับ

1.3 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร โดยใช้เครื่องมือ ประกอบด้วย แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมิน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมต่างๆ ตามกระบวนการและขั้นตอนของการพัฒนา แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

2.1 แบบทดสอบ ใช้สำหรับทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.3 แบบสังเกต ใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมของครูผู้ดูแลเด็กในระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

2.4 แบบประเมิน เป็นแบบประเมินความรู้ความเข้าใจของผู้ร่วมวิจัยหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ, แบบประเมินการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และแบบประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) ค่าร้อยละความก้าวหน้า

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก เช่น สื่อและอุปกรณ์มีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

1.2 ปัญหาปัจจุบันเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีทักษะความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติน้อย ในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

2. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ ประกอบด้วย

- 2.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 2.2 การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ
- 2.3 การนิเทศภายใน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.31)

3.2 การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวม พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 33.00 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 28.20 3) ด้านคุณภาพเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 31.80 สรุปโดยภาพรวมในวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 เฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 29.00

3.3 การนิเทศภายใน พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ความเข้าใจและทักษะตลอดจนเทคนิควิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

1.1 ด้านสภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อในด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่เชื่อต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก เช่น สื่อและอุปกรณ์มีสภาพไม่เพียงพอต่อการจัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริดา ดาวรัมย์ (2555, หน้า 151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ช่วยผู้ดูแลเด็กโดยมากไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางด้านปฐมวัย ทำให้การจัดการเรียนรู้ยังไม่ชัดเจน ทำให้เด็กไม่สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดสภาพแวดล้อมไม่เชื่อต่อการเรียนรู้ สื่อส่งเสริมพัฒนาการไม่มีความหลากหลายและไม่ครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ ยะตะนัง (2557, หน้า 100-107) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และคุณภาพเด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ฉิมชัย (2557, หน้า 149) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์

อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กบางคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จึงส่งผลให้การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.2 ด้านปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก ยังไม่เป็นระบบและยังไม่หลากหลายที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กมีทักษะความรู้และความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ฉิมชัย (2557, หน้า 104 – 105) ได้ศึกษาการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ก่อนได้รับการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย จิตวิทยา และการพัฒนาการเด็กยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 2 คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยไม่มีประสิทธิภาพไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ ลงมติร่วมกันใช้แนวทางการพัฒนาที่ประกอบไปด้วย 1) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ 2) ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ และ 3) การนิเทศภายใน จึงประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา ดาวันรัมย์ (2555, หน้า 151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดสกลนคร พบว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และการนิเทศภายใน เป็นการนิเทศรายบุคคลในการจัดประสบการณ์สำหรับการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี ฉิมชัย (2557, หน้า 153) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ใช้แนวทางในการพัฒนาคือการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็ก และการนิเทศติดตามซึ่งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์อภิปรายปัญหาในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน

จากแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก วิทยากรสามารถสื่อความหมายให้ผู้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการเข้าใจได้ง่ายและตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนการนิเทศภายในเป็นแนวทางที่ดีและเป็นประโยชน์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมวิจัยเป็นอย่างมาก ส่งผลให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานตาม มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้ดียิ่งขึ้น

3. ผลในการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างค้อ อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.31) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วนิดา ดาวรัมย์ (2555, หน้า 151) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร พบว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย และการนิเทศภายใน เป็นการนิเทศรายบุคคลในการจัดประสบการณ์สำหรับการเรียนรู้ในเด็กปฐมวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี นิมิชัย (2557, หน้า 153) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ใช้แนวทางในการพัฒนาคือการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็ก

3.2 ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างคือ พบว่า ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเทศบาลตำบลสร้างคือ พบว่า 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 33.00 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 28.20 3) ด้านคุณภาพเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 31.80 สรุปโดยภาพรวมในรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1 เฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และมีความก้าวหน้าร้อยละ 29.00 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ยะตะนัง (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมือเืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาคือการจัดอบรมประชุมหาความร่วมมือกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ยะตะนัง (2557, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมือเืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า แนวทางในการแก้ปัญหาคือการจัดอบรมประชุมหาความร่วมมือกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

3.3 การนิเทศภายใน พบว่า ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้ความเข้าใจและทักษะตลอดจนเทคนิควิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรินรัชย์ จัดแจจ (2554, หน้า 130) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผู้ดูแลเด็กทั้ง 12 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ หลังจากได้รับการนิเทศจากกลุ่มผู้นิเทศติดตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วานิดา ดาวรัมย์ (2555, หน้า 153) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร พบว่าการนิเทศภายใน ทำให้ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก มีผลการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้ครบทุกขั้นตอน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยในทุกๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ซึ่งจากแนวทางการพัฒนา คือ การนิเทศภายในส่งผลให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายเป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี นิมิชัย (2557, หน้า 153) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพัฒนา) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร พบว่า ใช้แนวทาง

ในการพัฒนาคือกรอบเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็ก และการนิเทศติดตามซึ่งมี การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์อภิปรายปัญหาในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมเพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ ครูผู้ดูแลเด็กควรมีการประเมินและบันทึกข้อควรปรับปรุง ข้อเสนอแนะ ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติให้ดีขึ้น

1.2 ควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก โดยใช้รูปแบบหรือกิจกรรมอื่นๆ เช่น การศึกษาดูงาน การสัมมนาการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครูในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑารัตน์ ยะตะนัง. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ปราณี นิมชัย. (2557). การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลกุสุมาลย์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรินรัช จัดแจ้ง. (2554). การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วนิดา ดาวรัมย์. (2555). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กด้านการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.